

ملاک انتخاب رئیس جمهور

حسن روحانی، رئیس جمهور ایران در دولت‌های یازدهم و دوازدهم، در بیانیه‌ای به مناسبت انتخابات چهاردهمین دوره ریاست جمهوری، سوالات ده‌گانه‌ای را به عنوان املاک انتخاب رئیس جمهور مطرح کرده است. در بخشی از این بیانیه آمده است: «در عرصه انتخاب بالاترین مقام اجرایی کشور، احراز صلاحیت‌های عمومی از جمله التزام عملی به اصول دینی و سیاسی نظام، که از شرایط لازم تقبل هر مسئولیت اجتماعی است، کفایت نمی‌کند؛ بلکه فردی که خود را شایسته این سمت می‌داند، به‌جای شرکت در مسابقه تظاهر به شرایط حداقلی، باید برای مردم ثابت کند که دانایی و توانایی حل مسائل اساسی کشور را دارد.» در ادامه نیز تصریح شده است: «کسی که می‌خواهد مسئولیت اجرایی کشور را بر عهده بگیرد، باید حداقل برای ده مسئله زیر راه حل روشن داشته باشد و بتواند این راه حل را محقق کند:

۱- تجربه بیست ساله اخیر در دولت‌های مختلف نشان داده که تحریم‌های ظالمانه بزرگترین مانع پیشرفت و عدالت در کشور بوده است و مهمترین اقدام دولت باید تلاش عالمانه و عزتمندانه برای رفع تحریم‌ها باشد. در پس توفیقات بی نظیر کشور در افزایش تولید و کاهش تورم در سال‌های ۹۲ تا ۹۶، این خروج ترامپ از برجام بود که این روند را متوقف کرد... رئیس جمهور آینده برای رفع تحریم چه خواهد کرد؟

۲- حل مشکل تورم و اشتغال، و شکستن حلقه فقر و فلاکت، مستلزم رشد سرمایه‌گذاری در کشور است... رئیس جمهور آینده برای رشد سرمایه‌گذاری چه خواهد کرد؟

۳- لازم‌شد سرمایه‌گذاری و جلب مشارکت مردم، تسهیل فضای کسب‌وکار برای رقابت مولد در اقتصاد است که به افزایش کیفیت و کاهش قیمت‌ها می‌انجامد و این مستلزم حذف رانت‌ها و امتیازات مالیاتی نهادها، شفاف‌سازی جهت مبارزه با فساد و خارج شدن نهادها از نظامی و امنیتی از حوزه اقتصاد است. رئیس جمهور آینده برای سالم و رقابتی شدن اقتصاد، چه خواهد کرد؟

۴- عصر انقلاب دیجیتال، تضمین دسترسی به اینترنت آسان و ارزان و مطمئن... رئیس جمهور آینده برای حق اینترنت مردم، چه خواهد کرد؟

۵- مردم به درستی، ریشه‌تورم را در افزایش نقدینگی به سبب کسری بودجه و زورافزون دولت‌ها می‌بینند و می‌خواهند بدانند این همه هزینه که با فشار مالیاتی هم همراه شده است، کجا می‌رود... رئیس جمهور آینده برای شفافیت و توازن بودجه چه خواهد کرد؟

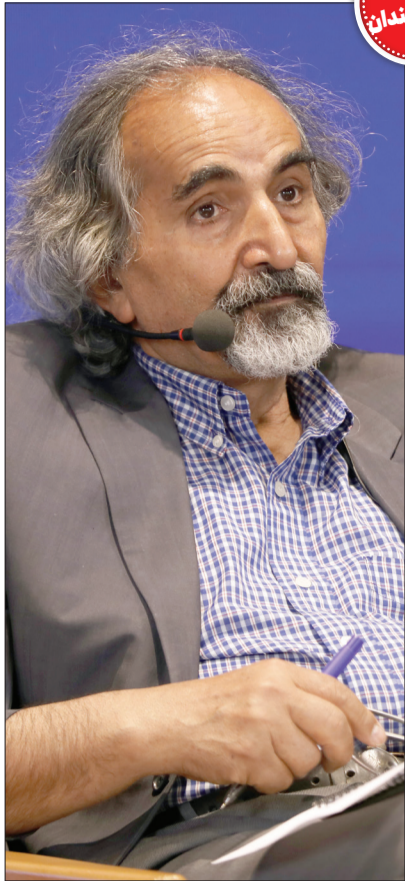
۶- مردم از سقوط ارزش پول ملی و اضطراب مستمر همه اقشار برای حفظ قدرت خرید خود بسیار ناراضی‌اند و آن را ناشی از ضعف در صادرات و منفی شدن تراز تجارت غیرنفتی کشور و کاستی در درآمدهای ارزی کشور می‌دانند... رئیس جمهور آینده برای اصلاح سیاست‌های پولی و ارزی چه خواهد کرد؟

۷- طرح تحول سلامت، یکی از موفق‌ترین و ملموس‌ترین اصلاحات ساختاری بود که در جهت اهداف انقلاب و در خدمت به مردم به‌ویژه اقشار کم‌درآمد با استفاده از منابع حاصل از اصلاح سیاست انرژی تحقق پیدا کرد... رئیس جمهور برای تأمین سلامت ارزان برای مردم چه خواهد کرد؟

۸- وظیفه اصلی رئیس جمهور به موجب قانون اساسی، اجرای قانون اساسی است. حفظ جمهوریت نظام و تحقق فصل سوم قانون که تضمین «حقوق عامه» است، مصداق بارز این وظیفه است. متأسفانه برخی نهادها از جمله شورای نگهبان... و نیروهای مسلح... و قوه قضائیه در برخی موارد [اجرای قانون اساسی را] مراعات نکرده است. رئیس جمهور برای اجرای تام و تمام قانون اساسی چه خواهد کرد؟

۹- مردم ما جمهوری اسلامی را در کنار شعار استقلال و آزادی شناختند و پذیرفتند... رئیس جمهور برای تضمین آزادی‌های مدنی چه خواهد کرد؟

۱۰- انقلاب ما با نام اسلام آغاز شد و به پیروزی رسید و اسلام با آرمان به اوج رساندن کرامت‌های اخلاقی، دل‌های انسان‌ها را در گستره زمان و مکان، شیفته خود ساخت. متأسفانه جریان افراطی و خودپسند، اخلاق سیاسی مبتنی بر توهین و تهمت را بر فضای سیاسی جامعه تحمیل کرده است. موسم انتخابات، خود آینه تمام‌نمایی از اخلاق سیاسی رایج است. درصالحیت برخی شخصیت‌ها، بدون هرگونه توضیح و تبیین برای مردم، علاوه بر آنکه غیرقانونی است، رفتاری غیراخلاقی است که قبح استبداد و تحمیل نظر را می‌زاید و اعتماد مردم را می‌شکند. در تبلیغات و رقابت‌های انتخاباتی هم، عدم رعایت انصاف در دادن فرصت دفاع و توضیح به افراد مورد تعرض، پیام بی‌اخلاقی برای پیروزی را به جامعه مخابره می‌کند. اگر چه رعایت اخلاق اسلامی و وظیفه هر کسی است که در این نظام، مسئولیتی به عهده می‌گیرد، ولی شایسته است پرسیده شود که رئیس جمهور برای اعتلاء اخلاق در جامعه چه خواهد کرد؟»

نگاه
اندیشمندان

ماجرای انتخابات و گفتمان انقلاب

مباحثه‌ای انتخاباتی با حضور تقی آزادارمکی، بیژن عبدالکریمی، سیدجواد میری، احمد زیدآبادی و کیومرث اشتریان / بخش پایانی

فرهاد فخرآبادی

خبرنگار گروه سیاسی

خانه اندیشه‌ورزان اقدام به برگزاری سلسله نشست‌هایی با عنوان «دولت چهاردهم» کرده است که اولین نشست با موضوع «سیاست، تحزب، مشارکت و سرمایه اجتماعی» با حضور «تقی آزادارمکی، استاد بازنشسته علوم اجتماعی دانشگاه تهران، بیژن عبدالکریمی، استاد فلسفه، سیدجواد میری، استاد جامعه‌شناسی و عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و احمد زیدآبادی، تحلیلگر و کنشگر سیاسی با راهبری نشست توسط کیومرث اشتریان، عضو هیئت علمی علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد. بخش اول آن با بحث درباره اتهامات موجود در جامعه نسبت به انتخابات و آشفتگی در فضای تصمیم‌گیری آنها منتشر شد و آنچه در زیر می‌خوانید دومین و بخش پایانی این نشست و مباحثه است.

راجع به این بحث کنیم و فضای عمومی پدید بیاید؛ هر دولتی که سرکار بیاید، شاید یک مقدار روی آن تأثیر بگذارد. ما وظیفه‌مان این است که بایدها را مطرح کنیم. یک مقدار بحث را به این سمت ببریم.

تقی آزادارمکی: یک مفروضاتی وجود دارد که می‌گویند این جامعه توده‌وار و فله‌ای است. من این را اهانت به جامعه ایرانی می‌دانم و اصلاً قبول ندارم که کنش این مردم، کنش فله‌ای است؛ یعنی هر چه حاکمیت یا گروه فشار بگویند مردم انجام می‌دهند؟

کیومرث اشتریان: منظورشان این است که جامعه صورت‌بندی روشنی پیدا کند.

تقی آزادارمکی: نه قصه فرق می‌کند. چهل و چند سال از سوی مستولان به این مردم التماس می‌شود که پول‌تان را در این که من می‌گویم سرمایه‌گذاری کنید و مردم نمی‌کنند. بعد فکر می‌کنید از نظر اقتصادی این مردم فاسد هستند؟ به خاطر اینکه منطبق دارند. اقتصاد منطبق دارد اما همین‌ها منطبق اقتصاد را نمی‌پذیرند. جامعه منطبق دارد و اینکه ما منطقی را نمی‌پذیریم یک بحث دیگری است.

کیومرث اشتریان: آقای دکتر ری‌اکشن منطقی نیست.

تقی آزادارمکی: نه اصلاً ری‌اکشن نیست. این چه حرفی است می‌زنید؟ شما فکر می‌کنید یک مشت آدم انقلاب کردند که مردم را متدین کنند؟ این حرف غلطی است. این مردم انقلاب کردند، این مردم جنگ کردند. این مردم مشارکت می‌کنند یا نمی‌کنند. می‌گویید نه، مشارکت نمی‌کنیم. شما زار بز، صد تا مثل پزشک‌ها را بیایور ببین رای می‌دهند؟ ری‌اکشن یعنی چه؟ جامعه مسئله دارد. این شهرو است که طرف ریش داشت، به او گفتند تو شب می‌خوابی ریشت را روی لحاف می‌گذاری یا زیر لحاف و آن طرف بدبخت شد. این مردم را نمی‌توان دچار شبهه کرد. بعد می‌گویید این مردم انقلاب نکردند یا انقلاب‌شان از سر خطا بود. نه خیر؛ انقلاب کردند و درست انقلاب کردند اما انقلاب‌شان تصاحب شد. آنهایی که فرادایش مدعی انقلاب اسلامی شدند از انقلاب نبودند. انقلاب منطقی برای قبل از انقلاب است نه بعد از انقلاب؛ روایت بعد از انقلاب برای انقلاب نیست، برای آنهایی است که در قدرتند. حالا آن انقلابی‌ها نمی‌فهمیدند؟ این چه حرفی است می‌زنید؟ نیروهایی که مدعی انقلاب بودند مسائل خیلی شفاف داشتند. جبهه ملی، مجاهدین و چپی‌ها، نهضت ملی، بچه مسلمان‌ها، ولایی‌ها همه مسئله داشتند که یک زمانی روی آن به توافق رسیدند. می‌دانید مسئله چه بود؟ مسئله استقلال این کشور بود، این کشور داشت به حراج می‌رفت. مردم ایران انتخاب کردند، بعضی‌ها می‌گویند ما ضدمدرنیته انقلاب کردیم. این چه حرفی است می‌زنید؟ ما یک

انتخاب داشتیم که کمونیست شویم. زائر کمونیست قبل از انقلاب کم قدرت داشت؟ ما نکردیم، همین که کمونیست نشدیم آمریکایی هم نشدیم، یک چیز دیگر شدیم اما بعد نتوانستیم بسازیم، اراده نکردیم این کشور را برپا کنیم. من مسئله‌ام این است. بعد شروع به توهین و گزینش کردن مردم می‌کنیم. همه بچه‌های انقلاب را فرادایش گزینش کردیم. همین امروز کسی بخواهد کار اقتصادی کند، شما اقدام کن ببین بانک پول می‌دهد؟ شجاعت یک امر روان‌شناختی نیست، یک اراده ملی است. باید مسیر عوض شود. آقای دکتر مسئله فعال شدن سرمایه‌های اجتماعی است. به این مردم نمی‌شود ایدئولوژی جدید داد.

کیومرث اشتریان: یعنی می‌خواهید بفرمایید که قدرت سیاسی بیاید و جامعه را تصدیق کند؟

تقی آزادارمکی: خیلی ساده است، آشتی ملی باید شود. قبول کنیم که مردم قهر کرده‌اند. وقتی یک خانمی قهر می‌کند و می‌رود، مرد خانه را آتش نمی‌زند برود مسافر خانه بخوابد. مرد می‌رود فکر را واسطه می‌کند، طلا می‌خرد و التماس می‌کند که زنش را نگه دارد؛ چون می‌خواهد زنش را نگه دارد. مستولان ما اما چه کار می‌کنند؟ خانه را هم آتش می‌زنند. اینکه تعداد زیادی از معترضین زندان می‌روند آتش زدن خانه است. من می‌گویم شجاعت خیلی ساده است، اراده کنید. من هم باید اراده کنم و در دوره‌ای که نیاز به سکون و آرامش داریم حرف بی‌ربط نزنم. ما آشتی ملی لازم داریم. فردای انقلاب ۵۷، حضرت امام فرمودند که سرکار برگردید. من آن موقع ۴۰ نفر دانشجوی داشتم، فرادایش بچه‌ها را به کوه بردم. یکی از دانشجویها گفت ما تا آخر با امیربالیسم می‌جنگیم. گفتیم امام اینطور گفته است. ما فرادارفتیم و خیابان‌ها را تمیز کردیم که دولت جدید کارش را شروع کند، چون جامعه را برای خودمان می‌دانستیم. فرق من که اینجا قانون را رعایت نمی‌کنم با آن کسی که در سوئیس جامعه را مال خودش می‌داند. آشتی کنید در شروز مسیر زیستی عوض می‌شود. چه کسی باید اعلام آشتی کند؟ افراد ذی‌نفوذ، آنها که ثروت و قدرت دارند. این کشور سرمایه‌های بزرگی دارد، ما مردان بزرگ و زنان پاک کم نداریم. به این زنان در خیابان احترام بگذارید. شما دانشگاه تهران را نگاه کنید، به شعاع یک کیلومتری تمام عرصه عمومی اطراف دانشگاه را خراب کرده‌اند. یک استاد نمی‌تواند در دانشگاه با یک دانشجوی بیرون قرار بگذارد. می‌گویند باید دیروز گفته باشی. من استاد دانشگاه نباید در این کشور کسی را ببینم؟ اینهاست که برای مردم آزادنده است. غیر از آشتی ملی چیزی که می‌تواند به این کشور کمک کند این است که به رسمیت بشناسیم. باید نگاه‌مان این باشد که دموکراسی تابع حاکمیت نیست، دموکراسی و احزاب مبتنی بر سرمایه